

den i alt Væsentligt maa anses for uddebat-
teret. For mit Vedkommende har jeg heller
ikke noget egentligt Nødt at sige til det, der
allerede er kommet frem. Alt, hvad jeg her
kan gjøre, er paany at give et kort, samlet
Overblik over Sagens Gang og saa vidt
muligt henlede Opmærksomheden paa Hoved-
punkterne. Inden jeg strider hertil, skulde
jeg imidlertid ønske at forudsikke en alminde-
lig Bemærkning, i hvis Lys det skulde være
mig hjært, om mine Udtalelser i det Følgende
bleve opfattede. Jeg nærer den Anskuelse,
der efterhaanden er bleven almindeligere og
almindeligere haade her i Thinget og uden-
for Thinget, at de Foranstaltninger, som
den høie Regjering i denne Sag har truffet,
have for en Del været lidet heldige, enkelte
endog saa meget uheldige. Men jeg ønsker
samtidig at udtale som min fuldt oprigtige
Menning, at den høitærede Indenrigsminister,
der jo er den, som i første Række bærer An-
svaret helt igjennem, kun har fulgt sin bedste
Overbevisning. Det er et Feilsyn, der er
Aarsag til de Feil, som ere begaaede, og
navnlig det, at dette Feilsyn med stor Uvøie-
lighed er blevet fastholdt. Jeg erkjender frem-
deles, at det er en Sag, i hvilken det for
Administrationen maa have været meget
vanskeligt at træffe det Rette, og jeg tror,
at, neppe noget Medlem her i Thinget, hvis
Ansvar det havde hvilet paa ham, helt vilde
have undgaaet at gjøre sig skyldig i nogen Feil.
Naar der overføres hinanden staa forskellige,
tilbels modstridende Interesser, der i Die-
blisset befinde sig i allarmet Tilstand, ud-
fordres det hos den, der bærer Ansvar, ikke
blot et meget koldt Dømmeme for at gribe
det Rette, men han kan ogsaa være sikker paa,
at hvilken Udvei han end vælger, enten han
gaar hurtigere eller langsommere tilværks,
saa vil han fra den ene eller anden Side
høre Behreidelser. Endvidere erkjender jeg,
at, medens det naturligvis er den høitærede
Minister, der i sidste Instants maa bære
det fulde juridiske og politiske Ansvar, saa er
det i Virkeligheden underordnede, sagkyndige
eller ikke-sagkyndige Embedsmænd paa hvem
Ansvar for en stor Del burde lægges. Dette
gjælder ikke blot de Detailler, angaaende hvilke
det efter Sagens Natur er umuligt at for-
lange af Ministeren, at han skal have no-
gen selvstændig Opfattelse, men det gjæl-
der tillige om adskillige rent administrative
Foranstaltninger, hvor Ministeren er nød-
saget til at tage Hensyn til de forskellige,
ikke altid heldige Anskuelser og Raad, der
fremsettes af Departementets og andre Em-
bedsmænd.

Jeg gaar nu til Sagen selv, og vil da
først tillade mig kortelig at berøre det,

som kan kaldes dens mere tekniske Side.
Grundlaget for de Foranstaltninger, som fra
Regjeringens Side ere blevne truffet, kan i
kort Begreb sammenfattes i to Paastande.
For det Første: Visse Tilfælde af Lungesyge
hos Kvæget, der forekom her i Landet i
1880—81, have været Tilfælde af Dyens
saakaldte ondartede Lungesyge. Dernæst:
Forekomsten af denne Sygdom her i Landet
skyldes dertil, at Sygdommen findes i Sverige
og fra Sverige er bleven overført til os. Disse
to Paastande, som det vel maa fastholdes ikke
staa i nogen nødvendig, i nogen logisk For-
bindelse med hinanden, hævedes med stor Be-
stemthed af de veterinære Autoriteter, til
hvilke den høitærede Minister har støttet sig
og modsiges med ligesaa stor Bestemthed af
en stor Del andre Sagkyndige. Det er nu
klart, at i det første Dieblik, hvor det gjælder
om at handle hurtigt og resolut, maa Mini-
steren ikke blot være berettiget, men bunden
til at støtte sig til de Erklæringer, som af-
gives af de veterinære Autoriteter. Naar
det derimod viser sig, at der angaaende de
rent videnskabelige Spørgsmaal er Strid,
er han forpligtet til tillige at tage denne
Omstændighed med i Bedømmelsen af Sa-
gen, og det Punkt, hvor, jeg vil ikke sige,
Veterinærautoriteternes Ansvar hører op,
men hvor Administrationens Ansvar ubetinget
begynder, er det, hvor man paa Grundlag af
de saaledes meddelte Fakta skal drage de lo-
giske Slutninger og handle følgerigtig i Over-
ensstemmelse med Forudsætningerne. Hvad nu
den første af de to Paastande angaar, nemlig at
de Sygdomstilfælde, som ere forekomne,
virkelig have været ondartet Lunges-
syge, da er Striden mellem de Sag-
kyndige tilspidset i det Spørgsmaal: Hvor-
vidt fremkalder denne Sygdom hos det
angrebne Dyr en saadan specifikt pathologisk
Forandring i Dyrets Lunge, at Sygdommen
bestemt lader sig paavise ved en Dissektion
efter Døden? Det Kjendtegn, hvorpaa der
navnlig lægges Vægt, er det, som de Herrer
hyppig ville have hørt omtale i denne Sag,
Lungens saakaldte marmorerede Hepatifikation,
det vil sige en Forandring i Lungen, som
bestaar i, at den antager en leveragtig Ka-
rakter og ved Gjennemskæring viser en mar-
moreret Snitflade. Dette angives af for-
forskjellige Autoriteter at være et ubedrageligt
Kjendtegn paa Sygdommen, aflagt fra Spørgs-
maalet om Smitteevnen. Paa den anden
Side hævedes det ligesaa bestemt, f. Ex. af
afdøde Professor Stockfleth, at en lignende
Forandring i Lungen kan fremkomme paa
anden Maade, og endelig hævedes det af
Andre, at en vis Form af almindelig Lunge-
betændelse, den saakaldte interstitielle Lunge-